

2017-04-13

Skatteverket
Rättsavdelningen
171 94 Solna

Mervärdesskatt vid diskretionär kapitalförvaltning samt handel med värdepapper – Skatteverkets ställningstagande av 2016-07-05

Sammanfattning

- Bankföreningen tycker att Skatteverkets ställningstagande om portföljförvaltning inte tar hänsyn till de avtalsmodeller och de prissättningsmetoder som tillämpas på den svenska marknaden
- Det är Bankföreningens uppfattning att det följer direkt av 3 kap. 9 § ML att notariattjänster (förvaltning, placeringsrådgivning, m.m.) å ena sidan, och handel med värdepapper å andra sidan anses utgöra två separata tillhandahållanden och att handel med värdepapper är mervärdesskattebefriat och notariattjänster är föremål för mervärdesskatt
- EU-domstolen har slagit fast att det följer av artikel 1.2 i mervärdesskattedirektivet att varje transaktion i regel ska anses som separat och självständig men att en transaktion, som ur ekonomisk synvinkel utgörs av ett enda tillhandahållande, inte får delas upp fiktivt så att mervärdesskattesystemets funktion undergrävs
- Bankföreningen hemställer att Skatteverket justerar ställningstagandet så att det bättre avspeglar svensk intern rätt samt de avtalsmodeller m.m. som finns på den svenska marknaden.

Inledning

Skatteverkets ställningstagande

Skatteverket utfärdade i juli 2016 ett ställningstagande om portföljförvaltning och mervärdesskatt. Såvitt Bankföreningen kan förstå behandlar ställningstagandet så kallad diskretionär kapitalförvaltning, (se Skatteverkets bedömning under p. 4 i ställningstagandet).

I ställningstagandet inleder Skatteverket med att redogöra för de grundläggande principer som ska användas vid så kallade sammansatta tillhandahållanden och hur dessa ska bedömas i mervärdesskattehänseende. dvs. när flera olika delprestationer ingår i det som en säljare tillhandahåller sin kund. Verket hänvisar bland annat till en

rad avgöranden från EU-domstolen i vilka de olika kriterierna för bedömningen av sammansatta tillhandahållanden har utvecklats.

Bankföreningens inledande kommentarer

Bankföreningen anser att Skatteverkets ställningstagande är alltför kategoriskt och att det inte tar tillbörlig hänsyn till de olika avtalsformer och prissättningsmodeller som föreligger för diskretionär kapitalförvaltning på den svenska värdepappersmarknaden, vilka avviker från den modell som bedömdes i målet C-44/11, Deutsche Bank. Portföljförvaltningen i Deutsche Bank-målet var av diskretionär karaktär för vilken det utgick en värdebaserad avgift, vilken utgick oavsett om handel med värdepapper hade kommit till stånd eller inte. De två olika delar som ingick i portföljförvaltningen i det målet var mot bakgrund av avtal och prissättningsmodell oundgängliga för att tillhandahålla den övergripande tjänsten, vilken domstolen i målet ansåg utgöra en skattepliktig portföljförvaltningstjänst, och inte en mervärdesskattefri tjänst bestående av handel med värdepapper. Domstolen ansåg alltså att i den portföljförvaltning som var aktuell i det nationella målet var dessa delelement inte bara odelbara utan skulle jämföras (se p. 27 i domen). Detta synsätt har fog för sig i det aktuella målet, men kan inte generellt sett ligga till grund för bedömningen av portföljförvaltning och handel med värdepapper. Bankföreningen menar att det bör göras en bedömning i varje enskilt fall av de avtal som har ingåtts, och att det först genom att bestämma tjänstens karaktär kan avgöras vad en genomsnittlig köpare av *just den tjänsten* efterfrågar i huvudsak.

Bankföreningen delar därför inte de generella slutsatser som dras i ställningstagandet beträffande portföljförvaltning mot bakgrund av nämnda mål från EU-domstolen och de kriterier som har utvecklats i EU-domstolens praxis för bedömning av sammansatta tillhandahållanden. Bankföreningen erinrar om att mervärdesskatten är en transaktionsskatt och att varje transaktion måste bedömas individuellt.

Generellt sett tillämpas avtal i Sverige inom vilka de olika delarna i kapitalförvaltningen framgår tydligt. Kunden har i allmänhet (av bland annat regulatoriska skäl¹) en tydlig uppfattning kring vad som utgör vederlaget för den mervärdesskattepliktiga notariattjänsten (rådgivning, depåhållning, etc.) respektive det courtage, handelsavgifter eller motsvarande som utgör ersättningen kopplad till själva förmedlingen eller tillhandahållandet av värdepapperet. Avgifter redovisas antingen löpande för kunden eller sammanslaget för vissa perioder. Det är dock alltid tydligt för kunden vad denne betalar för. En konsekvens av synsättet som Skatteverket har i sitt ställningstagande blir att en kund som vänder sig till ett och

¹ Jfr. t.ex. EU-rättsliga krav i Europa Parlamentets och Rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument, s.k. MiFID, samt dess genomförandeförordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006, samt svenska föreskrifter baserade på EU-rätten i Finansinspektionens föreskrift FFFS 2007:16.

samma institut får mervärdesskatt på såväl notariattjänsten som courtagedelen, medan en kund som erhåller notariattjänsten från ett håll, och själva exekveringen (handeln med värdepappret) från ett annat håll, får mervärdesskatt på notaritatjänsten men ett skattebefriat tillhandahållande av förmedlingen/ tillhandahållandet av värdepappret. Detta kan inte anses förenligt med principen om skatteneutralitet.

Det är också viktigt att analysera EU-domstolens domar i ljuset av de förhållanden och de omständigheter som föreligger i det enskilda fallet samt i den enskilda medlemsstaten vars fråga prövas av domstolen. Vidare är det nödvändigt att vid tolkningen av EU-mål uppmärksamma *hur* frågorna till EU-domstolen har ställts och *vad* man önskar få svar på, jfr. t.ex. vilka frågor som ställdes i C-44/11, Deutsche Bank.

Bankföreningen utvecklar sitt synsätt närmare nedan.

Gällande rätt

Enligt 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200), ML, gäller följande:

9 § Från skatteplikt undantas omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet.

Med bank- och finansieringstjänster avses inte notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.

Med värdepappershandel förstås

1. omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte, och
2. förvaltning av värdepappersfonder enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder och specialfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Motsvarigheten till den svenska bestämmelsen finns i artikel 135.1 punkterna a – g i mervärdesskattedirektivet, men rörande värdepappershandel är det främst punkt f) som är av intresse för den aktuella frågan:

f) Transaktioner, inbegripet förmedling men med undantag av förvaltning och förvar, rörande aktier, andelar i bolag eller andra sammanslutningar, obligationer och andra värdepapper, dock med uteslutande av handlingar som representerar äganderätt till varor och sådana rättigheter eller värdepapper som avses i artikel 15.2

Av den svenska lagen framgår således att med bank- och finansieringstjänst avses inte notariatverksamhet. Det betyder att sådan verksamhet uttryckligen är skattepliktig enligt ML. Vad som avses med notariatverksamhet har berörts i målet RÅ 1993 not. 71 (se mer om målet nedan).

I 3 kap. 9 § 3 st. ML, vilken får anses motsvara artikel 135.1 f) i mervärdesskattedirektivet, omnämns inte förvaltning och förvar rörande aktier, andelar i bolag etc. Den svenska lagen gör ett tydligt ställningstagande gällande all notariatverksamhet och Bankföreningen anser att lagtexten markerar att notariattjänster respektive omsättning och förmedling av aktier etc. är två skilda prestationer och kännetecknas också som två olika prestationer. Därmed, menar Bankföreningen, får det anses framgå uttryckligen i lagen att dessa tjänster mervärdesskatterettsligt ska bedömas var för sig (se vidare nedan om RÅ 1993 not 71). Bankföreningen vill i sammanhanget också peka på följande avgörande från EU-domstolen.

I målet C-224/11, BGZ Leasing förelåg ett samtidigt tillhandahållande av både leasingtjänst och försäkring av leasingobjektet. Enligt leasingavtalet var leasetagaren ansvarigt för skador på och förlust av leasingobjektet under leasingperioden. Leasetagaren var också skyldig att teckna en försäkring för leasingobjektet. Försäkringen kunde tecknas genom BGZ Leasing som i sin tur tecknade en försäkring hos en försäkringsgivare och vidarebefordra försäkringskostnaden till leasetagaren. EU-domstolen konstaterade att en leasingtjänst och tillhandahållande av en försäkring i princip inte kan anses ha ett så nära samband att det är frågan om en enda transaktion. Även om försäkringstjänsten underlättade åtnjutandet av leasingtjänsten ansåg domstolen att den i första hand utgjorde ett ändamål i sig. En uppdelning i två transaktioner, leasing- och försäkringstjänst, kan i sig inte vara en konstlad uppdelning. Den i målet separata prissättningen och faktureringen ger uttryck för avtalsparternas intressen och att leasetagaren i första hand är intresserad av att köpa en leasingtjänst och i andra hand en försäkring.

EU-domstolen fann att en uppdelning skulle ske och leasingbolaget tillhandahöll både en skattepliktig leasingtjänst och en skattefri försäkringstjänst.

I ett överklagat förhandsbesked, (RÅ 1993 not. 71), tog skatterättsnämnden ställning till följande situation). AB X förvaltade på uppdrag av kund av denne avsatt kapital genom placeringar i olika slag av värdepapper. Enligt kundens riktlinjer ägde bolaget på eget initiativ och utan vidare samråd med kunden vidta ny- eller omplaceringar av kapitalet. Förvaltade värdepapper förvarades i depå hos AB Y (ett systerbolag till bolaget) som också var den som verkställde köpen och försäljningarna. Utöver ett på visst sätt beräknat arvode till bolaget skulle kunden – om ej annat hade avtalats – till bolaget eller annan svara för avgifter eller andra kostnader som följer av handeln eller förvaltningen, t.ex. courtage och andra transaktionskostnader. AB X var inte ansvarigt för det ekonomiska resultatet av placeringarna, såvida det inte visades att bolaget förfarit grovt vårdslöst. Ansökan om förhandsbesked gällde frågan om ovan beskrivna verksamhet kunde anses utgöra en sådan från skatteplikt undantagen värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet som avsågs i 8 § 3) i dåvarande ML (1968:430).

Enligt nämndens mening fick det mot bakgrund av vad som ovan redovisats anses framgå att med omsättning och förmedling av aktier samt andra andelar och fordringar, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, avses tjänster att omsätta eller förmedla själva rättighetsbevisen på det sätt som dessa tjänster utgör typiska inslag i bankers och finansieringsinstituts verksamhet. Tjänster såsom rådgivning och liknande, vilka visserligen ofta utförs i anslutning till själva omsättningen men ändå är fristående i förhållande till denna omfattas inte av undantaget. Detta undantag gäller således inte tjänster som avser placeringsrådgivning och liknande vid värdepappershandel i dess gängse skatterättsliga bemärkelse såsom en yrkesmässig verksamhet inriktad på förvärv och överlåtelser för ett tillgodogörande av de värden som bevisen har. Förhandsbeskedet fastställdes av dåvarande regeringsrätten.

Såvitt gäller undantaget för värdepappershandel samt sådan notariatverksamhet som anges i 3 kap. 9 § 2 st. ML kan följande noteras ur rättsfallet RÅ 1993 not. 71 om bakgrunden till dagens regler i ML:

"Kommittén för indirekta skatter (SOU 1989:35), vars förslag låg till grund för bestämmelserna, upptog inte uttryckligen värdepappershandel bland undantaget i sitt förslag till lagtext. Sådan handel angavs emellertid i motiven som exempel på tjänster som i likhet med in- och utlåning och betalningsförmedling kunde inrymmas under bank- och finansieringstjänster (SOU 1989:35 Del I s. 192).

– Inte heller den i lagrådsremissen föreslagna lagtexten innehöll begreppet värdepappershandel. Där angavs att undantaget från skatteplikt omfattade bank- och finansieringstjänster, omsättning och förmedling av aktie, obligation, skuldebrev, presentkort och annan därmed liknande värdehandling i dess egenskap av rättighetsbärare samt omsättning eller förmedling av fordringar som inte grundade sig på sådan värdehandling. I sak angavs förslaget överensstämma med kommitténs (prop. 1989/90:111 s. 193).

– Sin slutliga utformning fick lagtexten genom det förslag som lämnades av lagrådet. Lagrådet konstaterade att den föreslagna bestämmelsen om omsättning och förmedling dels av vissa uppräknade slag av värdehandlingar och andra därmed liknande värdehandlingar, dels av fordringar som inte grundade sig på värdehandlingar innebar att värdepappershandeln i princip i sin helhet skulle vara undantagen från skatteplikt. Lagrådet ansåg att detta borde framgå tydligare av bestämmelsen och att den närmare beskrivning av värdepappershandeln som kunde behövas skulle lämnas i anvisningarna (prop. 1989/90:111 s. 307). Någon ändring i sak i förhållande till lagrådsremissen synes inte ha varit avsedd. I propositionen följde föredragande statsrådet lagrådets förslag. Beträffande notariatverksamhet, vilken som ovan nämnts inte omfattas av skattefriheten för bank- och finansieringstjänster, anförde han av intresse här bl.a. följande (prop. s. 193). "I

begreppet notariatverksamhet innefattas normalt bl.a. förvaltning av värdepapper, förvaltning av lån för annan part, förvaltning av omyndiga medel, juridiska tjänster åt kunder samt andra rådgivartjänster. *Förslaget innebär emellertid att värdepappershandeln alltid skall vara skattefri, således också i den mån sådan handel bedrivs av en notariatavdelning. Det innebär att skatteplikten för notariatverksamhet inte omfattar courtage-avgifter vid förmedling av värdepapper.*" – ” (anm. vår rödmarkering)

I prop. 1989/90:111, s. 104 uttalas dessutom följande i avsnitt 2.2.5 om finansiella tjänster och försäkringstjänster. Ifrågavarande tjänster [notariatverksamhet, inkassotjänster och bankfacksuthyrning samt annan rådgivning och förvaring] är *skiljbara från de finansiella tjänster (vår kursivering)* som behandlats ovan [dvs. finansiella tjänster]. Den svenska lagtexten avseende handel med värdepapper är i princip oförändrad sedan prop. 1989/90:111. ML omarbetades i samband med Sveriges EU-inträde men bestämmelsen infördes i princip oförändrad i mervärdesskattelagen 1994:200.

Mot bakgrund av lagtextens nuvarande utformning och rättsfallet ovan anser bankföreningen att portföljförvaltning (notariatjänster) och courtage i regel ska hanteras som två olika och särskiljbara transaktioner.

EU-domstolens avgörande C-44/11, Deutsche Bank och Skatteverkets ställningstagande

I målet C-44/11, Deutsche Bank kom EU-domstolen fram till att det slag av diskretionär kapitalförvaltning som Deutsche Bank tillhandahöll skulle ses som en enda tjänst, och att denna i sin helhet var en momspliktig tjänst. Att EU-domstolen i sitt beslut tydligt refererar till förvaltning av det slag som var aktuell i målet, måste enligt vår uppfattning förstås som att utgången bara är direkt tillämplig på kapitalförvaltning där förutsättningarna överensstämmer med vad som gällde för Deutsche Bank.

I Deutsche Bank-målet hade kunderna givit Deutsche Bank i uppdrag att, efter eget gottfinnande och utan att först inhämta instruktioner från kunden, förvalta värdepapper med hänsyn tagen till den strategivariant som kunden hade valt, och vidta alla åtgärder som syntes vara ändamålsenliga i detta syfte. Deutsche Bank hade rätt att disponera tillgångarna (värdepappren) i kundens namn och för dennes räkning. Kunden betalade varje år en ersättning som uppgick till 1,8 procent av värdet av den förvaltade förmögenheten. Utifrån en uppskattning hade Deutsche Bank kommit fram till att ersättningen kunde anses bestå av en andel för förmögenhetsförvaltningen på 1,2 procent av den förvaltade förmögenhetens värde och en andel för köp och försäljning av värdepapper på 0,6 procent av förmögenhetens värde. Ersättningen avsåg även förvaltning av konto och depå samt utgiftstillägg för förvärv av fondandelar (punkten 9-10). Den avgift som utgick var

således baserad på en schablonberäkning från Deutsche Banks sida och reflekterade inte den faktiska fördelningen av avgifter för utförda transaktioner avseende värdepapper. Oavsett i vilken omfattning som köp och försäljningar av värdepapper genomfördes eller vilka former av värdepapper som det handlades med, betalade kunden en årlig ersättning baserad om 1,8 procent av den förvaltade förmögenheten. Det fanns ingen koppling mellan den årliga avgiften som betalades och värdet av de transaktioner i form av köp och försäljningar av värdepapper som genomfördes.

Kunden till Deutsche Bank erhöll i slutet av varje kvartal samt årligen en redovisning över utvecklingen av förvaltningen (punkten 11). Någon särskild redovisning kring genomförda värdepappersaffärer förekom inte såvitt kan utläsas av domen.

Därutöver måste uppmärksammas att Deutsche Bank hade hanterat ersättningen i sin helhet som ersättning för en från momsplikt undantagen tjänst. Den tyska skattemyndigheten ansåg å sin sida att ersättningen i sin helhet var momspliktig. Vidare kunde i målet noteras att det i en skrivelse utfärdad av Bundesministerium der Finanzen, vilken åberopats i målet vid redogörelsen av den tyska lagstiftningen, framgick att Bundesministerium der Finanzen ansåg att 'Förmögenhetsförvaltning' utgjorde en enda tjänst och var skattepliktig.

Vi anser att detta är relevanta omständigheter att beakta vid tolkningen av målet, då de frågor som ställdes till EU-domstolen tydligt utgår ifrån att tillhandahållandet i sin helhet ska bedömas som antingen momspliktigt eller momsfritt.

Den kapitalförvaltning som beskrivs i Deutsche Bank-målet skiljer sig från det sätt på vilket diskretionär kapitalförvaltning i allmänhet bedrivs på den svenska marknaden.

Nedan beskriver vi ett typfall på den svenska marknaden.

En stiftelse kan på grund av vad som angivits i stiftelsens stadgar vara ålagd att ha en viss del av kapitalet placerat i ett specifikt värdepapper, men även ha frihet att placera i annat. Det är inte ovanligt att stiftelsen vill ha alla värdepapper i samma förvaltning men att det råder en restriktion mot försäljningar av det specifika värdepapperet. Detta skulle då innebära att affärer i den specifika aktien skulle kunna göras skattefritt, men handeln med de övriga aktierna, vilka kunden lämnat en allokeringsinstruktion på (men utan krav på godkännande för varje order) skulle beläggas med mervärdesskatt.

Vid kapitalförvaltning utgår vanligtvis ett årligt fast arvode om en viss procent av depåkontots kapitalvärde (värdebaserad avgift). Detta fasta arvode utgör ersättningen för den tjänst som kapitalförvaltaren tillhandahåller kunden för att förvalta de tillgångar som kunden har på sitt depåkonto samt att fatta beslut om vilka värdepapper som ska köpas och säljas i enlighet med den överenskomna placeringsprofilen. Denna fasta avgift hanteras i enlighet med ordalydelsen i ML och

svensk rättspraxis som ersättning för en mervärdesskattepliktig portföljförvaltnings-tjänst. Därutöver tillkommer vanligen även courtageavgifter, handelsavgifter eller motsvarande avgifter. Dessa avgifter är transaktionsbaserade och utgår endast när transaktioner faktiskt genomförs. och Kunden debiteras separat för dessa avgifter och de är även separat prissatta och avtalade. Courtageavgiften är en rörlig avgift vilken varierar beroende på underliggande värdepapper. Detta betyder att olika kunden kommer att erlägga olika avgifter beroende på antalet genomförda transaktioner med värdepapper. Kapitalförvaltaren kan dessutom, till skillnad från Deutsche Bank, alltid göra en direkt koppling mellan en genomförd värdepapperstransaktion och den ersättning som kunden ska erlägga för den specifika transaktionen.

Enligt Skatteverkets uppfattning i ställningstagandet är den centrala frågan för den mervärdesskatterättsliga bedömningen vad som efterfrågas av kunden, inte hur prissättningen är konstruerad. Skatteverket fäster oproportionerligt stor vikt vid detta kriterium, utan att samtidigt beakta följande uttalande av domstolen rörande den aktuella tjänsten i målet:

- 25 En genomsnittskonsumant som önskar erhålla portföljförvaltning, *av det slag som Deutsche Bank tillhandahållit i det nationella målet* (vår kursivering), är emellertid intresserad av just denna kombinationstjänst.
- 26 Såsom generaladvokaten påpekat i punkt 30 i sitt förslag till avgörande vore det – för en kund som köper tjänsten portföljförvaltning – meningslöst att ta ställning till hur köp, försäljning eller förvaltning av värdepapper bäst ska bedömas, om detta ställningstagande aldrig skulle få något genomslag. På samma sätt vore det meningslöst att fatta beslut om eventuella köp och försäljningar, utan att dessförinnan inhämta råd och analysera marknaden.
- 27 I den portföljförvaltning som är *aktuell i det nationella målet* är dessa delelement inte bara odelbara utan ska dessutom jämföras. De är nämligen båda oundgängliga för att tillhandahålla den övergripande tjänsten, varför det inte går att se den ena som den huvudsakliga tjänsten och den andra som den underordnade tjänsten.
- 28 Nämda delelement ska därför anses ha ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande och att det därför vore konstlat att skilja dem åt.
- 29 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras enligt följande. Portföljförvaltning *av det slag som är aktuellt i det nationella målet* – det vill säga en tjänst mot vederlag som består i att en beskattningsbar person fattar självständiga beslut om att köpa och sälja värdepapper och verkställer dessa beslut genom att köpa och sälja värdepapper – består av två delelement som har

ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande.

Det stämmer att principen om vad en genomsnittskonsument efterfrågar ska beaktas vid prövningen av om flera tillhandahållanden ska hanteras som en tjänst, men EU-domstolen hänvisar till vad en genomsnittskonsument efterfrågar för portföljförvaltning när denna är *av det slag som Deutsche Bank tillhandahållit i det nationella målet*.

Prissättningsmodellens inverkan prövades dock aldrig av EU-domstolen, eftersom det var en given förutsättning i målet att Deutsche Banks kunder erlade en enda avgift för samtliga delmoment. I flera andra mål har EU-domstolen emellertid konstaterat att separat fakturering och prissättning av tjänster talar för att det rör sig om fristående transaktioner (se bl.a. C-224/11 BGZ Leasing punkten 44). Således är prissättningen definitivt en viktig omständighet vid bedömningen och det kan enligt Bankföreningen inte anses konstlat att frångå courtageersättningen från portföljförvaltningen i övrigt.

Ytterligare faktorer som talar för att det inte går att fastställa vad en genomsnittlig kund i allmänhet efterfrågar är att placeringsprofilen kan skilja sig markant beroende på vad det är som kunden efterfrågar och att kunden därigenom kan styra i vilken omfattning och utsträckning värdepapperstransaktioner ska verkställas. Bankföreningen anser att det faktum att det finns avtal med helt olika placeringsprofiler där varje avtal avspeglar vilken lösning den specifika kunden efterfrågar, visar att det inte generellt kan påstås att det finns en "genomsnittlig kund" som efterfrågar en heltäckande lösning.

Vad gäller redovisningen av de utförda tjänsterna i förhållande till kunden kan följande sägas. I likhet med vad som var fallet i Deutsche Bank-målet får kapitalförvaltarens kunder i Sverige med viss regelbundenhet en redovisning över förvaltningsuppdraget. Därutöver skickas fortlöpande avräkningsnotor och liknande till kunderna avseende genomförda transaktioner med värdepapper. Detta talar för att kunden uppfattar själva verkställandet av värdepapperstransaktionerna som en separat tjänst.

Såväl placeringsprofil som redovisning av utförda transaktioner framgår av avtalsvillkoren mellan kapitalförvaltaren och kunden för förvaltningsuppdraget. Det måste således anses som uppenbart för kunden att det i dessa fall tillhandahålls två från varandra separata tjänster, vilka ska bedömas var för sig i mervärdes-skattehänseende. Det kan inte heller anses konstlat eller omöjligt att skilja dessa tjänster åt.

Deutsche Bank-målet kan därmed inte ges den extensiva tolkning som Skatteverket redovisar i sitt ställningstagande.

Vi vill i sammanhanget åberopa hur skattemyndigheter i andra EU-länder valt att tolka samma dom.

Skattemyndigheten i Storbritannien (Revenue and Customs Brief 11, 2013, modified treatment for certain portfolio management fees) och Irland (Revenue eBrief No. 84/15, 4 september 2015) har i ställningstaganden klart och tydligt redogjort för tolkningen av Deutsche Bank-målet. Enligt skattemyndigheten i dessa länder ska undantaget från momsplikt fortsätta gälla för courtageavgifter; förutsatt att kunden betalar på transaktionsbasis och att detta framgår av ingånget avtal och vid debitering av kunden. Dessa ställningstaganden är i linje med de uttalanden som framgår av prop. 1989/90:111 s. 193. Vi bifogar de aktuella riktlinjerna.

Eftersom Storbritannien och Irland, liksom Sverige, har en skyldighet att tolka EU-domstolens avgöranden EU-konformt, anser Bankföreningen att Skatteverket bör kunna finna stöd för en annan tolkning av tjänster rörande kapitalförvaltning än vad ställningstagandet om portföljförvaltning ger uttryck för. När medlemsstater tillämpar olika tolkningar av samma EU-dom inom EU kan detta skapa snedvridningar av konkurrensen på den inre marknaden. En bedömning såsom den i ställningstagandet innebär att konkurrenter etablerade i exempelvis Storbritannien eller Irland, kan tillhandahålla motsvarande tjänster till icke beskattningsbara personer i Sverige utan att behöva debitera mervärdesskatt på courtageavgifterna. Detta är inte förenligt med principerna för den inre marknads funktion.

Bankföreningens önskemål

Som framhållits ovan anser Bankföreningen att Skatteverkets ställningstagande är alltför kategoriskt och onyanserat. Större hänsyn måste tas till de villkor och förutsättningar som gäller på den svenska marknaden och i enskilda avtalsrelationer samt med beaktande av de utökade regulatoriska krav som gäller enligt det så kallade MiFID II-direktivet. Bankföreningen föreslår följande alternativa åtgärder:

- 1) Skatteverket snävar in tillämpningsområdet för ställningstagandet så att det preciseras att det endast avser sådana avtalsförhållanden där omständigheterna och ersättningsmodellen ser ut som i målet C-44/11, Deutsche Bank, p.9-11 i domen, eller
- 2) Ställningstagandet kompletteras med flera typfall och bedömningar, t.ex. sådana fall där den som förvaltar/förvarar och den som handlar inte är samma person. Skatteverket säger att ställningstagandet endast avser s.k. diskretionär förvaltning, men i avsaknad av en särskild definition av diskretionär kapitalförvaltning anser Bankföreningen att det är bättre att beskriva ett antal avtalsmodeller som finns på den svenska marknaden, med en bedömning av vart och ett av dessa typfall i mervärdesskattehänseende.

Bankföreningen ser fram emot att träffa Skatteverket i denna fråga den 26 april 2017. Vi önskar också av rättssäkerhetsskäl och för förutsebarhet i denna fråga att Skatteverket, om möjligt, återkopplar till Bankföreningen skyndsamt om hur Verket ställer sig till Bankföreningens förslag.

Med vänlig hälsning

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Tomas Tetzell

Ulrika Hansson